

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
Χειμερινό Εξάμηνο 2024/2025

“Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας”

Διδάσκων	Καθηγητής Χ. Μαντζαβίνος
Συμμετέχοντες	Προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Ι.Φ.Ε. Μάθημα επιλογής.
Ημέρα και Ώρα Μαθήματος	Το μάθημα θα λαμβάνει χώρα κάθε Δευτέρα 09.30-12.00
Αίθουσα	Αίθουσα Δ
Περιγραφή του Μαθήματος	<p>Στο μάθημα θα ασχοληθούμε αναλυτικά με το έργο του Alexander Nehamas: <i>On Friendship</i>, New York: Basic Books, 2016. Θα διαβάσουμε το κείμενο από την ελληνική μετάφραση Αλέξανδρος Νεχαμάς: <i>Περί Φιλίας</i>, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2017. Η φιλία είναι ένας δεσμός, ο οποίος από τη στιγμή που οι άνθρωποι άρχισαν να τον στοχάζονται έχει εγκωμιαστεί ως ένα από τα πολυτιμότερα δώρα της ζωής. Αυτό το βιβλίο αποτελεί την πιο πρόσφατη μονογραφία για αυτό το θέμα, το οποίο το πραγματεύεται και κατά ιστορικό και κατά συστηματικό τρόπο. Ο Νεχαμάς, εκκινώντας από το προσωπικό του βίωμα, σημειώνει για τη σημασία της φιλίας στη ζωή μας: “Το να πει κανείς ότι η φιλία είχε μία επίδραση στον βίο των συμμαθητών μου ισοδυναμεί με το να πει ότι είχε μία επίδραση στον ίδιο τους τον εαυτό. Όταν συνειδητοποίησα ότι αυτοί οι άνθρωποι έγιναν αυτοί που είναι, ή τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος αυτού που είναι, χάρη στη φιλία, συνειδητοποίησα επίσης ότι η φιλία, ακόμη και όταν εμφορείται από την επιθυμία ανάκτησης ενός κοινού παρελθόντος, είναι κρίσιμη για τη διαμόρφωση ενός διαφορετικού μέλλοντος. Αυτοί που είμαστε καθορίζεται σε μεγάλο βάθος από τους φίλους μας, των οποίων ο ρόλος στον βίο μας είναι τόσο πιο επιδραστικός και περιεκτικός όσο εγγύτερη συμβαίνει να είναι η σχέση μας. Οι φίλιες μας δεν είναι αδρανείς. Οι φίλιες των συμμαθητών μου διαστέλλονται εντός του βίου τους: τον επικαλύπτουν. Κάθε φιλία μας συνδέεται λίγο έως πολύ με οτιδήποτε άλλο γύρω από μας: ο καθένας από τους φίλους μας, τόσο περισσότερο όσο περισσότερο κοντά του νιώθουμε, επηρεάζει την κατεύθυνση του βίου μας, όπως ακριβώς η κατεύθυνση του βίου μας επηρεάζει την επιλογή των φίλων μας. Η φιλία είναι κρίσιμη γι’ αυτό που θα γίνουμε στη ζωή.”</p>

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
Χειμερινό Εξάμηνο 2024/2025

**Διδακτικές
Μονάδες**

Οι διδακτικές μονάδες για το μάθημα είναι τρεις (3).

**Τρόπος
Εξέτασης**

Προφορική παρουσίαση κατά την διάρκεια του μαθήματος (30%) και γραπτή εργασία στο τέλος του εξαμήνου περίπου 2500 λέξεις (70%).

**Τρόπος
Επικοινωνίας**

Με email στο:
cmantzavinos@phs.uoa.gr

Εγχειρίδια

Πρωτίστως:

Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2017.

Επίσης:

Αριστοτέλης: *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλία VIII και IX.

Κικέρων: *Λαίλιος Περί Φιλίας* (Laelius De Amicitia)

Μονταίνιος: *Δοκίμια*, Βιβλίο Πρώτο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022.

Πρόγραμμα

1. Γενική Εισαγωγή

2. Αριστοτέλης: *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλίο VIII

3. Αριστοτέλης: *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλίο IX

4. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 1 “Ο φίλος είναι ένας άλλος εαυτός”. *Αριστοτελικά Θεμέλια*

5. Κικέρων: *Λαίλιος Περί Φιλίας* (Laelius De Amicitia)

6. Μονταίνιος: *Δοκίμια*, Βιβλίο Πρώτο, Περί της Φιλίας, σελ. 351-372.

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
Χειμερινό Εξάμηνο 2024/2025

---

7. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 2: “Ένα είδος απόσχισης”. *Η ανάδυση της σύγχρονης φιλίας*.

8. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 3: “Μία δομή της ψυχής”. *Η φιλία και οι τέχνες*.

9. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 4: “Και ούτω καθεξής”. *Γιατί αγαπούμε τους φίλους μας*;

10. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 5: “Δίχως αίσθηση του χιούμορ”. *Μία φιλία καταρρέει*.

11. Αλέξανδρος Νεχαμάς: *Περί φιλίας*, Κεφ. 6: Το αγαθό της φιλίας.

12. Elisabeth Telfer: “Friendship”, in: *Proceedings of the Aristotelian Society*, vol. 71, 1970-1971, pp. 223-241.

13. Συμπεράσματα

Συνθηματικό

Φιλία